Bijlage bij de jaarrekening 2023 ten aanzien van het programma ‘Een toekomstbestendig sociaal domein’

TEN GELEIDE

De afgelopen 5 jaar is er een verantwoordingsrapportage sociaal domein aangeboden. De verantwoordingsrapportage wordt vanaf dit jaar niet meer opgesteld. De reden hiervoor is dat met de nieuwe taken, vanaf 2015, de behoefte aan een specifieke monitoring groot was. Inmiddels zijn deze nieuwe taken niet nieuw meer, wat aanleiding is om het sociaal domein geen aparte status meer te geven. Daarnaast was de opbouw in de eerdere programmabegroting niet zo logisch. Dat maakte dat een duiding in de verantwoordingsrapportage een aanvulling was op de verantwoording in de P&C-cyclus. Vanaf 2023 is de programmabegroting in het sociaal domein opgebouwd in duidelijke speerpunten (toegankelijkheid, sociale basis, Wmo, Jeugdwet en uitvoeringslasten). De meerwaarde van de aparte duiding in de verantwoordingsrapportage werd daarom beperkt. We willen als organisatie zoveel mogelijk binnen de reguliere P&C cyclus verantwoorden en af van aparte verantwoordingsdocumenten. De verantwoordingsrapportage werd altijd op hetzelfde moment gedeeld als de jaarrekening, namelijk net voor de zomer. Niet alleen kost dit de ambtelijke organisatie veel tijd, ook maakt het de presentatie van informatie in verschillende documenten, die elkaar moet aanvullen minder duidelijk . Daarom nemen we de informatie nu op in de jaarrekening en een bijlage bij het bijbehorende raadsvoorstel. Deze bijlage richt zich op de lasten behorende bij de activiteiten uit de begroting:

- We bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning;
- We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp.

We bieden onze inwoners Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

In onderstaande tabel zijn de totale lasten per voorziening in 2022 en 2023 uitgesplitst waarbij voor 2023 zowel de begroting als de realisatie is opgenomen.

Tabel. We bieden onze inwoners Maatschappelijke ondersteuning
Lasten per voorziening 2022 en 2023 (peildatum 2 april 2024 x 1.000)

Soort	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking 2023
Bijdrage Taakstelling	0	-889	0	-889
Huishoudelijke Verzorging	5.135	5.465	5.338	127
Ondersteuning Thuis	37	0	10	-10
Herstelgerichte Ondersteuning	0	100	48	52
Begeleiding	2.881	0	253	-253
Arbeidsmatige Dagbesteding	0	47	0	47
Implementatie Herstelgerichte Ondersteuning	35	0	1	-1
Vervoersvoorzieningen	394	463	578	-115
Rolstoelen	149	239	154	84
Woonvoorzieningen	687	484	335	149
Onderhoud	90	103	123	-20
Maatwerkbudget	0	0	15	-15
Persoonsgebonden budget	416	467	406	61
Regionale inkoop stelpost risico WMO		487	0	487
Regionale inkoop WMO: Ondersteunen	1.838	4.028	4.926	-899
Totaal	**11.662**	**10.993**	**12.186**	**-1.193**

Lasten 2023 ten opzichte van de begroting 2023

De activiteit “We bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning” eindigt met een nadelig resultaat van € 1.193.000. Naast verscheidene kleinere voor- en nadelen ligt de voornaamste oorzaak bij:

- De herijking van de plekprijzen uit de Regionale inkoop, inclusief begeleiding (individuele overeenkomsten). Het nadeel ten opzichte van de begroting is € 665.000;
- Het slechts ten dele invullen van de taakstelling op deze activiteit. Dit leidt tot een nadeel van € 889.000)

Voordelen zijn met name zichtbaar op:

- Huishoudelijk Hulp (inclusief ondersteuning thuis en herstelgerichte ondersteuning € 169.000
- “Oude voorzieningen” (Rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen) € 98.000
- Persoonsgebonden budget € 61.000

Met ingang van 2023 zijn de bedragen in de begroting anders opgebouwd. Er wordt naast indexering rekening gehouden met de demografische ontwikkeling van Berkelland, op basis van het VNG Voorspelmodel Wmo. Dit leidt ertoe dat de bedragen, die in de begroting zijn opgenomen, reëel en onderbouwd zijn.
Het biedt ook de mogelijkheid om voordelen die op onderdelen gerealiseerd worden, als gevolg van sturingsmaatregelen die Berkelland inzet, in beeld te krijgen. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat de arbeidsmarktsituatie leidt tot wachtlijsten bij zorgaanbieders waardoor een dempend effect op de zorglasten optreedt. In de loop van 2024 wordt de ontwikkeling van de lasten nauwgezet gevolgd zodat dit nader geduid kan worden.

Realisatie 2023 ten opzichte van de realisatie 2022

Zoals te zien is in voorgaande tabel, kent de realisatie in 2023 ten opzichte van de jaarrekening 2022 een lastenstijging van € 524.000 (2022 € 11.662 en 2023 € 12.186). De constatering is dat de voornaamste lastenstijging zichtbaar is bij de posten die gerelateerd zijn aan de Regionale Inkoop. Daarbij is in eerste instantie sprake van een duidelijke lastenverschuiving van Begeleiding individueel inclusief dagbesteding (vanuit het Open House model P*Q) naar Regionale Inkoop. Dit is omdat 2023 het eerste boekjaar is waarin de Regionale Inkoop het hele jaar van toepassing is geweest.

Tabel lastenontwikkeling in relatie tot de regionale inkoop (x1.000)

Soort	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023**	**Realisatie 2023**	**Afwijking 2023 t.o.v. 2022**
Begeleiding Individueel (inclusief dagbesteding)	2.881	0	253	2.628
Regionale inkoop stelpost risico WMO	0	487	0	0
Regionale inkoop WMO: Ondersteunen	1.838	4.028	4.926	-3.088
Totaal	4.719	4.515	5.179	-460

Daarnaast is er sprake van een toegenomen lasten als gevolg van de herijking van de plekprijzen met ingang van 1 juli 2023. Dit heeft geresulteerd in een lastenstijging in de tweede helft van 2023 met € 342.000 (€ 2.634.000) ten opzichte van de eerste helft van 2023 (€ 2.292.000).

We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp

We maken gebruik van onderstaande tabel met een verder uitgesplitst overzicht van de totale lasten per voorziening binnen deze activiteit in 2022 en in 2023, om dieper in te gaan op de lasten uit deze activiteit. Daarbij is voor 2023 zowel de begroting als de realisatie opgenomen.

Tabel We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorger jeugdhulp. Lasten per voorziening Jeugdhulp 2022 en 2023 (peildatum 2 april 2024)
(x 1.000)

Soort	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2023	Afwijking 2023
PGB Jeugd	193	318	243	75
Stelpost Jeugd	-	-874	-	-874
Jeugd ZIN; landelijke afspraken	9	40	28	12
Jeugd ZIN; bovenregionale jeugdzorg	5	-	-	-
Jeugd ZIN; GGZ	1.414	-	159	-159
Jeugd ZIN; LVB	13	-	1	-1
Jeugd ZIN; jeugd en opvoedhulp	5.511	-	971	-971
Jeugd ZIN; jeno opvang respijtzorg	51	50	41	9
Jeugd ZIN; Vervoer	19	27	8	19
Jeugd Begeleiding	-1	-	-	-
Reg ink stelpost risico Jeugd	-	960	-	960
Regionale inkoop Jeugd: HMV	-	560	1.054	-494
Regionale inkoop Jeugd: GWV	1.174	3.756	2.796	960
Regionale inkoop Jeugd: IAJ	2.291	4.899	6.801	-1.902
Regionale inkoop Jeugd: Dyslexie	238	204	224	-19
Gecertificeerde instellingen Jeugdzorg	710	748	616	132
Totaal	**11.627**	**10.688**	**12.942**	**-2.254**

Lasten 2023 ten opzichte van de begroting 2023

De activiteit “We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorger jeugdhulp” eindigt met een nadelig resultaat van € 2.254.000. Naast verscheidene kleinere voor- en nadelen ligt de voornaamste oorzaak bij:

- De herijking van de plekprijzen uit de Regionale inkoop inclusief Jeugd en Opvoedhulp en Jeugd-GGZ individuele overeenkomsten). Het nadeel ten opzichte van de begroting is € 953.000;
- Een toename van Hoog Complexe Zorg met Verblijf (hierna te noemen HCV). Hoewel het hier om een beperkt aantal kinderen gaat zijn de individuele kosten per indicatie fors (tot € 180.000 op jaarbasis). Zie hiervoor ook de cijfermatige toelichting hieronder. Het nadeel op deze begrotingspost is
- € 494.000, -.
- Het slechts ten dele invullen van de Taakstelling op deze activiteit. Dit leidt tot een nadeel van € 874.000).

Voordelen zijn met name zichtbaar op:

- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (gecertificeerde instellingen) € 132.000
- Persoonsgebonden budget € 75.000
- Zorg op basis van landelijke afspraken € 12.000

Realisatie 2023 ten opzichte van de realisatie 2022

Zoals te zien is in de tabel, kent ‘We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp’ in 2023 ten opzichte van de jaarrekening van 2022 een lastenstijging van € 1.315.000 (2023 € 12.942.000 en 2022 € 11.627.000). De constatering is dat de voornaamste lastenstijging zichtbaar is bij de posten die gerelateerd zijn aan de Regionale Inkoop. In eerste instantie is er een duidelijke lastenverschuiving zichtbaar van Jeugd en opvoedhulp (vanuit het Open House model P*Q) naar Regionale Inkoop. Dit komt omdat 2023 het eerste boekjaar is waarin de Regionale Inkoop het hele jaar van toepassing is geweest.
Daarnaast is Hoog Complexe Zorg met Verblijf (HCV) met ingang van 2023 geïntroduceerd. Ook hier is sprake van een duidelijke lastenverschuiving ten opzichte van de realisatie 2022, vanuit Jeugd- en Opvoedhulp en GGZ naar de begrotingspost HCV.

Soort	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023**	**Realisatie 2023**	**Afwijking 2023 t.o.v. 2022**
GGz	1.414	0	159	1.255
Opvoedhulp, verblijf en Ambulante zorg (incl LVB)	5.524	0	972	4.552
Regionale inkoop risicostelpost	0	960	0	0
Regionale inkoop Jeugd: HCV	0	560	1.054	-1.054
Regionale inkoop Jeugd: GWV	1.174	3.756	2.796	-1.622
Regionale inkoop Jeugd: IAJ	2.291	4.899	6.801	-4.510
Totaal	10.403	10.175	11.782	-1.379

Er is ook sprake van een lastenstijging die met name voortkomt uit de herijking van de plekprijzen met ingang van 1 juli 2023. Voor Gezins- en Woonvormen (GWV) en Individuele Ambulante Jeugdzorg (IAJ) zijn gezamenlijk lasten in 2023 gemaakt voor een bedrag van € 9.597.000. Hiervan heeft een bedrag van € 4.210.000 betrekking op de eerste helft van 2023 en is € € 5.387.000 van toepassing op de tweede helft van 2023. Geconstateerd wordt dat de herijking van de plekprijzen een lastenstijging met zich mee heeft gebracht van € 1.177.000, -, waarmee naast de hogere lasten voor Hoog Complexe Jeugdzorg met verblijf de lastenontwikkeling ten opzichte van 2022 wordt verklaard.

In onderstaande tabel is de lastenontwikkeling van Hoog Complexe Jeugdzorg in 2023 ten opzichte van 2022 weergegeven. Hoog Complexe Jeugdzorg is met ingang van 2023 van toepassing. De vergelijking met 2022 is gemaakt aan de hand van de onderliggende zorgonderdelen op het gebied van zorg met verblijf en GGZ . Behalve een stijging van het aantal jeugdigen dat een beroep doet op deze vormen van zorg is met name zichtbaar dat de gemiddelde kosten per maand voor Jeugdzorg met verblijf zijn gestegen.

Kengetallen Hoog Complexe Zorg met Verblijf 2023 ten opzichte van 2022

Boekjaar	**2022**	**2023**
Totale lasten	682.342	1.105.169
Aantal cliënten	23	29
Gemiddelde maandlasten verblijf	8.403	11.137
Gemiddelde maandlasten GGZ	2.666	2.692
Hoogste individuele maandlasten	11.827	19.830